

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада Хмельницького
національного університету
протокол від _____ 2025 №__
Голова Вченої ради
_____ Микола СКИБА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ЕКОЛОГІЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>Е ПРИРОДНИЧІ НАУКИ, МАТЕМАТИКА ТА СТАТИСТИКА</u>
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>Е2 ЕКОЛОГІЯ</u>
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	<u>БАКАЛАВР З ЕКОЛОГІЇ</u>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ХНУ (Перша редакція)
протокол від 25.04.2019 № 10

ЗМІНИ ВНЕСЕНО:

Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 24.06.2021 № 18

Рішення Вченої ради ХНУ
протокол від 31.08.2023 № 2

**Освітня програма зі змінами
вводиться у дію**

з _____ 20__ р.

Наказ від _____ 20__ № ____

Ректор _____ Сергій МАТЮХ

Хмельницький 2025

ВНЕСЕНО

Кафедра екології та біологічної освіти

Протокол від _____ 2025 № ____

Зав. кафедри _____ Ольга ЄФРЕМОВА

РОБОЧА ГРУПА

Гарант (Керівник робочої групи)

_____ Ольга ЄФРЕМОВА, канд. тех. наук, доц.

Члени робочої групи:

_____ Наталія МІРОНОВА, д. с.-г. н., проф.

_____ Сергій ШЕВЧЕНКО, к. с.-г. н., доц.

ПОГОДЖЕНО:

Вчена рада гуманітарно-педагогічного факультету

Протокол від ____ _____ 2025 № ____

Голова
вченої ради _____ Неля ПОДЛЕВСЬКА

Навчально-методичний відділ

Завідувач _____ Ірина АНДРОЩУК

**Відділ ліцензування, акредитації,
моніторингу освітнього процесу та видачі
документів про вищу освіту**

Завідувач _____ Ігор АНДРОЩУК

Відділ забезпечення якості вищої освіти

Завідувач ____ Ганна КРАСИЛЬНИКОВА

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Представник _____
Назва підприємства (організації, установи)

_____

Підпис

_____

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Представник _____
Назва підприємства (організації, установи)

_____

Підпис

_____

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

(Підпис представника завіряє відділ кадрів підприємства (організації, установи))

Голова студентської ради факультету _____
Назва

_____

Підпис

_____

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

**Опис освітньої програми Екологія
зі спеціальності Е2 Екологія**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Хмельницький національний університет Гуманітарно-педагогічний факультет Кафедра екології та біологічної освіти
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Форми здобуття освіти	Очна (денна); заочна
Освітня кваліфікація	Бакалавр з екології
Кваліфікація в дипломі	-
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Екологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра одиничний, обсяг ОПП – 240 кредитів ЄКТС, термін навчання незалежно від форми здобуття освіти – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України (рішення від 27.12.2013 р., протокол № 108). Україна. Термін дії сертифікату серія НД-ІІ, № 2359481, від 23.01.2014 р. – десять років (до 1.06.2024 р.), термін пролонговано до 31.06.2026 р.
Цикл/рівень рамки кваліфікацій	Національна рамка кваліфікацій – 6 рівень; FQ-EHEA – перший цикл; EQF LLL – 6 рівень
Гарант освітньої програми (контактна інформація)	Єфремова Ольга Олексіївна, канд. техн. наук, доцент, yefremovaoo@khnmu.edu.ua
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою	Наявність повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступного оновлення ОПП, не перевищуючи періоду акредитації.
Інтернет адреса постійного розміщення освітньої програми	Вебсайт Університету (https://khnmu.edu.ua/op/): розділ «Нормативні документи», рубрика «Освітні програми»
2. Мета освітньої програми	
Формування загальних та фахових компетентностей фахівців для успішного здійснення професійної діяльності у сферах екології, екологічної безпеки та управління природоохоронною діяльністю для реалізації заходів із збереження довкілля.	
3. Характеристика освітньої програми	
Опис предметної області	Е Природничі науки, математика та статистика; Е2 Екологія Об'єкт: структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. Ціль навчання: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в

	<p>професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Теоретичний зміст предметної області. Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. Методи, методики та технології. Здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень.</p> <p>Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.</p>
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма
Особливості освітньої програми	Формування компетентностей фахівців, що забезпечують здатність здійснювати контроль стану довкілля, управління природоохоронною діяльністю та розробляти проекти, націлені на забезпечення екологічної безпеки та збереження довкілля.
4. Можливості працевлаштування та подальшого навчання випускників	
Можливості працевлаштування	За Національним класифікатором професій ДК 003:2010: 3211 технік-еколог, 3212 інспектор з охорони природи, 3212 інспектор з використання водних ресурсів, 3439 організатор природокористування, 3439 інспектор державний з техногенного та екологічного нагляду, 3449 інспектор з охорони природно-заповідного фонду.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, цифрове навчання, що реалізується у таких організаційних формах: лекції, лабораторні роботи, практичні і семінарські заняття, практики, самостійна робота тощо. Поєднуються словесні, наочні, практичні, інтерактивні, проблемні, частково пошукові і дослідницькі методи навчання. Використовуються інформаційно-цифрові технології навчання, проєктна і контекстні технології навчання.
Оцінювання	Види контролю: поточний, семестровий, підсумковий (атестація). Форми контролю: усне опитування; тестування; оцінювання практичних робіт; захисти лабораторних робіт, курсових робіт, звітів з практик; захист кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавр. Оцінювання навчальних досягнень під час поточного контролю здійснюється за інституційною чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Для оцінювання результатів семестрового контролю використовується чотирибальна і вербальна («зараховано», «незараховано») шкала. Отримана оцінка переводиться у шкалу оцінювання ЄКТС.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів наук про довкілля та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 09. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 13¹. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Фахові (спеціальні, предметні) компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 01. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 02. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>ФК 03. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>ФК 04. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>ФК 05. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>ФК 06. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>ФК 07. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>ФК 08. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>ФК 09. Здатність до участі в розробці системи управління та поведіння з відходами виробництва та споживання.</p>

	<p>ФК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>ФК 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>ФК 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p>
Унікальні компетентності, визначені освітньою програмою (УК)	<p>УК 1. Здатність і готовність здійснювати загальнокультурне і професійне самовдосконалення, володіння екологічною культурою.</p> <p>УК 2. Здатність здійснювати контроль стану навколишнього середовища, використання природних ресурсів та дотримання вимог природоохоронного законодавства.</p> <p>УК 3. Здатність здійснювати прогноз стану навколишнього природного середовища, екологічної безпеки та ефективності природоохоронних заходів.</p>
7. Програмні результати навчання (ПРН)	
<p>ПРН 01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>ПРН 02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.</p> <p>ПРН 03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>ПРН 04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.</p> <p>ПРН 05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.</p> <p>ПРН 06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p> <p>ПРН 07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>ПРН 08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.</p> <p>ПРН 09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.</p> <p>ПРН 11. Уміння прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.</p> <p>ПРН 12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.</p> <p>ПРН 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.</p> <p>ПРН 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПРН 15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проєктів.</p> <p>ПРН 16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.</p> <p>ПРН 17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.</p>	

<p>ПРН 18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.</p> <p>ПРН 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.</p> <p>ПРН 20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.</p> <p>ПРН 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p> <p>ПРН 22. Брати участь у розробці проєктів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.</p> <p>ПРН 23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проєктів.</p> <p>ПРН 24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.</p> <p>ПРН 25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>	
Програмні результати навчання, визначені освітньою програмою (ПРН)	
<p>ПРН 26. Розробляти проєкти створення природно-заповідних територій та об'єктів, екологічної мережі.</p> <p>ПРН 27. Відповідально ставитися до природи, брати участь у заходах, спрямованих на підвищення екологічної культури населення.</p> <p>ПРН 28. Здійснювати контроль за охороною та раціональним використанням природних ресурсів, застосовувати економічний механізм природокористування.</p> <p>ПРН 29. Оцінювати відповідність діяльності об'єктів господарювання вимогам природоохоронного законодавства та здійснювати прогнозування та управління природоохоронною діяльністю і екологічною безпекою.</p>	
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187 (у редакції постанови КМУ від 24.03.2021 № 365).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю Е2 Екологія відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Постанова КМУ від 30.12.2015 № 1187 (у редакції постанови КМУ від 24.03.2021 № 365).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне забезпечення становить: <ul style="list-style-type: none"> – наявність вітчизняних та закордонних фахових періодичних видань відповідного або спорідненого спеціальності профілю; – доступ до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю; – офіційний веб-сайт університету, на якому розміщена основна інформація щодо ліцензії та сертифіката про акредитацію освітньої програми, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, освітні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік компонентів освітньої програми, правила прийому, контактна інформація; – модульне середовище для навчання; – електронна бібліотека університету. Навчально-методичне забезпечення становить: <ul style="list-style-type: none"> – затверджена в установленому порядку освітньо-професійна

	<p>програма, навчальні плани, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;</p> <ul style="list-style-type: none"> – робочі програми з усіх навчальних дисциплін, що містять: програму навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, додаткову), інформаційні ресурси в Інтернеті; – програми практик передбачених освітньою програмою; – методичні вказівки до виконання практичних, лабораторних та семінарських робіт; – методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється на основі двосторонніх договорів між Хмельницьким національним університетом та закладами вищої освіти України: Рівненським державним гуманітарним університетом; Луцьким національним технічним університетом; КВНЗ «Вінницькою академією неперервної освіти»; Львівським державним університетом безпеки життєдіяльності; Національним університетом водного господарства та природокористування; Національним транспортним університетом (м. Київ); Івано-Франківським національним технічним університетом нафти і газу; Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється за трьохсторонніми договорами між здобувачами вищої освіти, Хмельницьким національним університетом і закладами-партнерами.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Не здійснюється.

II. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньої програми

Код КОП	Компоненти освітньої програми (КОП) (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ				
Загальна підготовка (ОЗП)				
ОЗП.01	Інформатика і математичні методи в природничих дослідженнях	5	іспит	1
ОЗП.02	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	залік	2
ОЗП.03	Біологія	7	залік, іспит	1, 2
ОЗП.04	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	залік	1, 2
ОЗП.05	Хімія	5	іспит	1
ОЗП.06	Філософія та основи культурології	4	залік	2
ОЗП.07	Громадянське суспільство	4	залік	4
ОЗП.08	Природні ресурси та економіка природокористування	4	іспит	7
ОЗП.09	Екологія людини і безпека життєдіяльності	5	іспит	3
ОЗП.10	Фізичне виховання та основи здоров'я	4	залік	2
Фахова підготовка (ОФП)				
ОФП.01	Вступ до фаху	4	залік	1
ОФП.02	Ґрунтознавство з основами геології	7	іспит	1
ОФП.03	Гідрологія	5	іспит	2
ОФП.04	Метеорологія і кліматологія	5	залік	2
ОФП.05	Картографія з основами топографії та ГІС	5	іспит	3
ОФП.06	Загальна екологія	8	залік, іспит	3, 4
ОФП.07	Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю	5	іспит	8
ОФП.08	Моделювання і прогнозування стану довкілля	8	іспит	5, 6
ОФП.08.1	Моделювання і прогнозування стану довкілля	1	КР	6
ОФП.09	Екологічний контроль та охорона водних ресурсів	5	іспит	5
ОФП.10	Природоохоронне законодавство та екологічне право	5	іспит	6
ОФП.11	Моніторинг довкілля	4	іспит	4
ОФП.12	Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття	8	іспит	5
ОФП.12.1	Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття	1	КР	5
ОФП.13	Нормування антропогенного навантаження на природне середовище	5	іспит	4
ОФП.14	Управління відходами	5	іспит	7
ОФП.15	Техноекоекологія	8	іспит	6
ОФП.16	Організація екологічного інспектування	5	іспит	7
ОФП.17	Основи наукових досліджень	5	залік	3
ОФП.18	Екологічні проекти	5	іспит	8
ОФП.19	Загальнооекологічна практика	4	диф. залік	2
ОФП.20	Ландшафтно-екологічна практика	4	диф. залік	4
ОФП.21	Виробнича практика	4	диф. залік	6

ОФП.22	Організаційно-інспекційна практика	4	диф. залік	7
ОФП.23	Переддипломна практика	3	диф. залік	8
ОФП.24	Кваліфікаційна робота (Дипломна робота)	9	дипломна робота	8
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180		
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ*				
	Вибіркові дисципліни 3 семестру	12	залік*	3
	Вибіркові дисципліни 4 семестру	8	залік*	4
	Вибіркові дисципліни 5 семестру	12	залік*	5
	Вибіркові дисципліни 6 семестру	8	залік*	6
	Вибіркові дисципліни 7 семестру	12	залік*	7
	Вибіркові дисципліни 8 семестру	8	залік*	8
Загальний обсяг вибіркового компонент		60		
Загальний обсяг освітньої програми		240		

* – Кількість заліків залежить від вибору студентами дисциплін вільного вибору

2.2 Логічна послідовність вивчення компонентів освітньої програми

Після формування переліку та обсягу освітніх компонентів, визначення їхнього змісту розробники складають логічну послідовність вивчення компонентів освітньої програми. Логічна послідовність вивчення компонентів освітньої програми впродовж усього періоду її реалізації наведена у таблиці структурно-логічних зв'язків КОП.

Таблиця структурно-логічних зв'язків компонентів освітньої програми

Код КОП	Компоненти освітньої програми (КОП) (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Се- местр	Пререквізити	Кореквізити
ОЗП.01	Інформатика і математичні методи в природничих дослідженнях	1	вихідна	Основи наукових досліджень Моделювання і прогнозування стану довкілля
ОЗП.05	Хімія	1	вихідна	Ґрунтознавство з основами геології Гідрологія
ОЗП.03	Біологія	1, 2	вихідна	Загальна екологія Фізичне виховання та основи здоров'я Екологія людини і безпека життєдіяльності
ОЗП.04	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	1, 2	Вихідна Українська мова (за професійним спрямуванням)	Основи наукових досліджень Українська мова (за професійним спрямуванням)
ОЗП.02	Українська мова (за професійним спрямуванням)	2	Вихідна Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Основи наукових досліджень Іноземна мова (за професійним спрямуванням)
ОЗП.06	Філософія та основи культурології	2	вихідна	Громадянське суспільство
ОЗП.10	Фізичне виховання та основи здоров'я	2	Біологія	Екологія людини і безпека життєдіяльності
ОЗП.09	Екологія людини і безпека життєдіяльності	3	Біологія Фізичне виховання та основи здоров'я	Нормування антропогенного навантаження на природне середовище
ОЗП.07	Громадянське суспільство	4	Філософія та основи культурології	Природоохоронне законодавство та екологічне право
ОЗП.08	Природні ресурси та економіка природокористування	7	Екологічний контроль та охорона водних ресурсів Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття Природоохоронне законодавство та екологічне право	Екологічні проєкти Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю Переддипломна практика
ОФП.01	Вступ до фаху	1	вихідна	Загальноєкологічна практика Загальна екологія
ОФП.02	Ґрунтознавство з основами геології	1	вихідна	Картографія з основами топографії та ГІС Загальна екологія Гідрологія Загальноєкологічна практика
ОФП.03	Гідрологія	2	Ґрунтознавство з основами геології Хімія	Картографія з основами топографії та ГІС Загальна екологія Загальноєкологічна практика Екологічний контроль та охорона водних ресурсів

ОФП.04	Метеорологія і кліматологія	2	вихідна	Загальна екологія Моделювання і прогнозування стану довкілля Нормування антропогенного навантаження на природне середовище
ОФП.05	Картографія з основами топографії та ГІС	3	Гідрологія Ґрунтознавство з основами геології	Загальна екологія Моніторинг довкілля Моделювання і прогнозування стану довкілля Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття Ландшафтно-екологічна практика
ОФП.17	Основи наукових досліджень	3	Інформатика і математичні методи в природничих дослідженнях Українська мова (за професійним спрямуванням) Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	Моделювання і прогнозування стану довкілля Екологічні проекти
ОФП.06	Загальна екологія	3, 4	Біологія Гідрологія Ґрунтознавство з основами геології Вступ до фаху Метеорологія і кліматологія Загальноекологічна практика	Моніторинг довкілля Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття Екологічний контроль та охорона водних ресурсів Техноекологія Ландшафтно-екологічна практика
ОФП.13	Нормування антропогенного навантаження на природне середовище	4	Метеорологія і кліматологія Екологія людини і безпека життєдіяльності	Моделювання і прогнозування стану довкілля Організація екологічного інспектування Організаційно-інспекційна практика
ОФП.11	Моніторинг довкілля	4	Загальна екологія Картографія з основами топографії та ГІС	Моделювання і прогнозування стану довкілля
ОФП.12	Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття	5	Загальна екологія Картографія з основами топографії та ГІС Ландшафтно-екологічна практика	Природні ресурси та економіка природокористування Екологічні проекти
ОФП.12.1	Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття	5	Загальна екологія Картографія з основами топографії та ГІС Ландшафтно-екологічна практика	Природні ресурси та економіка природокористування Екологічні проекти
ОФП.09	Екологічний контроль та охорона водних ресурсів	5	Гідрологія Загальна екологія	Природні ресурси та економіка природокористування Організація екологічного інспектування Організаційно-інспекційна практика Виробнича практика
ОФП.08	Моделювання і прогнозування стану довкілля	5, 6	Інформатика і математичні методи в природничих дослідженнях Картографія з основами топографії та ГІС Основи наукових досліджень Нормування антропогенного навантаження на природне	Техноекологія Екологічні проекти

			середовище Моніторинг довкілля Техноекологія	
ОФП.08.1	Моделювання і прогнозування стану довкілля	6	Інформатика і математичні методи в природничих дослідженнях Картографія з основами топографії та ГІС Основи наукових досліджень Нормування антропогенного навантаження на природне середовище Моніторинг довкілля Техноекологія	Техноекологія Екологічні проекти
ОФП.10	Природоохоронне законодавство та екологічне право	6	Громадянське суспільство	Управління відходами Організація екологічного інспектування Організаційно-інспекційна практика Природні ресурси та економіка природокористування
ОФП.15	Техноекологія	6	Загальна екологія Моделювання і прогнозування стану довкілля	Моделювання і прогнозування стану довкілля Виробнича практика Управління відходами
ОФП.14	Управління відходами	7	Техноекологія Виробнича практика Природоохоронне законодавство та екологічне право	Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю
ОФП.16	Організація екологічного інспектування	7	Природоохоронне законодавство та екологічне право Нормування антропогенного навантаження на природне середовище Екологічний контроль та охорона водних ресурсів	Організаційно-інспекційна практика Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю
ОФП.07	Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю	8	Управління відходами Організація екологічного інспектування Організаційно-інспекційна практика Природні ресурси та економіка природокористування	Екологічні проекти
ОФП.18	Екологічні проекти	8	Основи наукових досліджень Моделювання і прогнозування стану довкілля Охорона біотичного і ландшафтного різноманіття Природні ресурси та економіка природокористування Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю	Переддипломна практика
ОФП.19	Загальноекологічна практика	2	Гідрологія Ґрунтознавство з основами геології Вступ до фаху	Загальна екологія

ОФП.20	Ландшафтно-екологічна практика	4	Картографія з основами топографії та ГІС Загальна екологія	Охорона біотичного ландшафтного різноманіття
ОФП.21	Виробнича практика	6	Екологічний контроль та охорона водних ресурсів Техноекотолія	Управління відходами
ОФП.22	Організаційно-інспекційна практика	7	Природоохоронне законодавство та екологічне право Нормування антропогенного навантаження на природне середовище Екологічний контроль та охорона водних ресурсів Організація екологічного інспектування	Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю Переддипломна практика
ОФП.23	Переддипломна практика	8	Природні ресурси та економіка природокористування Організаційно-інспекційна практика Екологічні проекти	Кваліфікаційна робота (Дипломна робота)
ОФП.24	Кваліфікаційна робота (Дипломна робота)	8	Екологічна безпека з основами управління природоохоронною діяльністю Екологічні проекти Організаційно-інспекційна практика Переддипломна практика	

III. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 101 Екологія здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи. Робота не має містити академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації та має бути оприлюднена у репозитарії Хмельницького національного університету. Після атестації особі видається диплом встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації Бакалавр з екології.

IV. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в університеті відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG), статті 16 чинного Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами) та статті 41 Закону України «Про освіту» (зі змінами). Система внутрішнього забезпечення якості функціонує в Університеті на п'яти організаційних рівнях відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті університету, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

V. Використана література

1. Закон України «Про вищу освіту»: від 1 липня 2014 р. № 1556-VII (в редакції від 24 березня 2022 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>).
2. Закон України «Про освіту»: від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII (в редакції від 1 квітня 2022 р. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>).
3. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>.
4. Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 101 Екологія, затверджений наказом МОНУ від 4 жовтня 2018 № 1076.
5. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 № 1187 (в редакції постанови КМУ від 24 березня 2021 р. № 365).
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ

Міністерства освіти і науки України від 1 червня 2016 р. № 600 (в редакції Наказу МОН України від 30 квітня 2020 р. № 584). – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/npa/pro-unesennya-zmin-do-metodichnihrekomendacij-shodo-rozroblennya-standativ-vishoyi-osviti-1>.

7. Методичні рекомендації до розроблення освітніх програм підготовки фахівців різних рівнів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (схвалені Науковометодичною радою університету, протокол від 20.06.2022 р. № 9). Лист МОНУ від 05.06.2018 № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм».

8. Лист МОНУ від 28.04.2017 № 1/9-239 «Зразок освітньо-професійної програми для першого та другого рівнів вищої освіти».

9. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010: від 28.07.2010 р. № 327: – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»: від 29 квітня 2015 р. № 266. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP150266.html.

11. Стратегія розвитку Хмельницького національного університету на 2021 – 2025 р.р. – Режим доступу: <http://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/020.pdf>.

**V. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми**

	ОЗП.01	ОЗП.02	ОЗП.03	ОЗП.04	ОЗП.05	ОЗП.06	ОЗП.07	ОЗП.08	ОЗП.09	ОЗП.10	ОФП.01	ОФП.02	ОФП.03	ОФП.04	ОФП.05	ОФП.06	ОФП.07	ОФП.08	ОФП.09	ОФП.10	ОФП.11	ОФП.12	ОФП.13	ОФП.14	ОФП.15	ОФП.16	ОФП.17	ОФП.18	ОФП.19	ОФП.20	ОФП.21	ОФП.22	ОФП.23	ОФП.24				
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ЗК 01			+		+			+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+			+						+			
ЗК 02	+	+		+											+			+																				
ЗК 03									+	+																												
ЗК 04		+				+																																
ЗК 05				+																																		
ЗК 06		+		+		+																																
ЗК 07						+	+														+																	
ЗК 08	+		+		+							+	+	+																							+	
ЗК 09										+	+																			+			+	+	+	+		
ЗК 10		+		+		+				+																							+	+	+	+		
ЗК 11																																					+	
ЗК 12							+																															
ЗК 13					+	+	+		+																													
ЗК 13 ¹							+				+							+				+															+	
ФК 01								+			+	+	+	+	+	+																					+	
ФК 02			+		+				+			+	+	+																								+
ФК 03	+						+	+																														+
ФК 04								+													+																	
ФК 05									+										+		+		+		+									+	+	+		
ФК 06																									+						+					+	+	
ФК 07																						+		+													+	
ФК 08			+																			+		+													+	
ФК 09																									+													+
ФК 10	+	+		+							+				+														+								+	
ФК 11		+				+	+	+																														
ФК 12				+																			+			+											+	
ФК 13																													+	+							+	
УК 1						+		+	+																												+	
УК 2																				+	+							+								+	+	
УК 3																		+	+								+									+	+	

**VI. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компонентам освітньої програми**

	ОЗП.01	ОЗП.02	ОЗП.03	ОЗП.04	ОЗП.05	ОЗП.06	ОЗП.07	ОЗП.08	ОЗП.09	ОЗП.10	ОФП.01	ОФП.02	ОФП.03	ОФП.04	ОФП.05	ОФП.06	ОФП.07	ОФП.08	ОФП.09	ОФП.10	ОФП.11	ОФП.12	ОФП.13	ОФП.14	ОФП.15	ОФП.16	ОФП.17	ОФП.18	ОФП.19	ОФП.20	ОФП.21	ОФП.22	ОФП.23	ОФП.24						
ПРН 01																	+											+			+	+	+	+						
ПРН 02			+		+			+	+		+	+	+	+		+						+	+							+			+	+	+					
ПРН 03	+							+							+		+	+	+		+	+	+	+	+				+			+	+	+	+					
ПРН 04																	+									+						+	+	+	+					
ПРН 05												+	+	+	+				+			+	+									+	+	+	+					
ПРН 06			+									+	+		+							+	+						+	+			+	+	+					
ПРН 07				+												+	+	+	+			+		+	+								+	+	+					
ПРН 08	+																												+			+		+	+					
ПРН 09															+		+		+		+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+						
ПРН 10	+											+						+											+	+		+		+	+					
ПРН 11																			+		+										+		+		+					
ПРН 12																					+				+				+	+		+		+	+					
ПРН 13		+				+	+																						+	+					+	+				
ПРН 14	+	+															+												+	+					+	+				
ПРН 15		+				+	+	+																					+	+						+	+			
ПРН 16		+					+																+						+	+						+	+			
ПРН 17						+	+											+			+											+					+			
ПРН 18							+																			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		
ПРН 19		+		+		+					+																			+							+	+		
ПРН 20		+																			+					+												+		
ПРН 21	+				+																	+							+				+				+	+		
ПРН 22									+									+		+			+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН 23																		+										+	+				+				+	+		
ПРН 24						+	+														+																	+	+	
ПРН 25						+	+		+	+	+																												+	+
ПРН 26											+	+	+	+	+								+							+								+	+	
ПРН 27					+	+			+							+														+									+	+
ПРН 28								+				+							+	+	+	+		+				+								+	+	+	+	
ПРН 29												+						+	+	+	+	+		+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+		